

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/253/2019
Identifikačné číslo spisu: 1411202390
Dátum vydania rozhodnutia: 13.02.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Brňák
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1411202390.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Z. U. O. J., B., bývajúceho v I., A. A. Č. XX, zastúpeného opatrovníkom Š. K., bývajúcim v I., I. X/B, zastúpeného Mgr. Zuzanou Zajčkovou, advokátkou so sídlom v Bratislave, Dostojevského rad 17, proti žalovanému Ústavu molekulárnej biológie SAV, Bratislava, Dúbravská cesta 21, zastúpenému advokátkou Mgr. Katarínou Baďurovou, Advokátska kancelária Baďurová, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Budatínska 12, o určenie neplatnosti výpovede a náhradu mzdy, vedenom na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 5 C 51/2011, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 29. júna 2018 sp. zn. 3 Co 101/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava IV (ďalej aj „prvostupňový súd“ alebo „súd prvej inštancie“) ostatným rozsudkom z 24. októbra 2016, č. k. 5 C 51/2011-489 žalobu v celom rozsahu zamietol; žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %. Rozhodol, že o výške náhrady trov konania rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti napadnutého rozsudku.

1.1. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa žalobou zo 17.2.2011 domáhal, aby súd určil, že výpoveď z pracovného pomeru podľa § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce zo dňa 21.9.2010, doručená žalobcovi žalovaným je neplatná a že pracovný pomer žalobcu k žalovanému ďalej trvá. Zároveň sa domáhal náhrady mzdy 1.124,- eur mesačne brutto od 27.1.2011 až do doby, kedy žalovaný umožní žalobcovi výkon práce podľa pracovnej zmluvy. Súd prvej inštancie na pojednávaní konanom 11.9.2013 pripustil špecifikáciu druhého odseku petitu žaloby tak, že žalovaný je povinný žalobcu naďalej zamestnať a zaplatiť mu náhradu mzdy 1.135,50 eur mesačne brutto od 27.1.2011 až do 31.5.2012.

1.2. Žalovaný dal žalobcovi výpoveď z dôvodu nadbytočnosti v dôsledku organizačných zmien. Zamestnávateľ žalobcu rozhodol o organizačných zmenách rozhodnutím zo dňa 30.8.2010, v rámci ktorých žalovaný pristúpil k zrušeniu 3 laboratórií, k zníženiu počtu zamestnancov ďalších 5 laboratórií, k zlúčeniu sekretariátu riaditeľa a personálneho úseku na hospodársko-technické oddelenie a zníženiu počtu pracovníkov, k nepredĺženiu zmlúv na dobu určitú so 6 pracovníkmi a k zníženiu počtu

zamestnancov o ďalších 5 zamestnancov (medzi ktorými bol aj žalobca). Predmetné organizačné zmeny boli odôvodnené znížením pridelených prostriedkov na mzdy zamestnancov a na prevádzkové náklady zo strany štátu. Z obsahu rozhodnutia žalovaného z 30.8.2010, ako aj z vyššie uvedených dôkazov mal súd prvej inštancie za zrejmu nadbytočnosť žalobcu a tiež príčinnú súvislosť medzi organizačnou zmenou a nadbytočnosťou žalobcu. V tejto súvislosti poukázal na to, že žalovaný ukončil z uvedeného dôvodu pracovný pomer nielen so žalobcom, ale aj s ďalšími 4 zamestnancami a ďalším 6 zamestnancom nepredĺžil pracovný pomer. Prvostupňový súd mal za dostatočne preukázané, že v čase dania výpovede žalobcovi nedisponoval žalovaný voľným pracovným miestom. Súd prvej inštancie ďalej s poukazom na § 74 Zákonníka práce skonštatoval, že výpoveď žalovaný, ako zamestnávateľ žalobcu, riadne prerokoval so zástupcami zamestnancov, a preto nemal za preukázané porušenie hmotnoprávnej podmienky výpovede v zmysle § 74 Zákonníka práce, ktorá by spôsobovala neplatnosť výpovede.

1.3. Súd prvej inštancie v súvislosti s námietkou žalobcu ohľadne porušenia zásady rovnakého zaobchádzania pri výpovedi z dôvodu jeho veku poznamenal, že je výlučnou vecou zamestnávateľa rozhodnúť, s ktorým zamestnancom ukončí pracovný pomer. Mal za to, že zamestnávateľ sa musí rozhodovať na základe nejakých kritérií. V danom prípade však nebolo preukázané, že by dôvodom výpovede danej žalobcovi bol výlučne jeho vek, resp. že by aj v prípade brania do úvahy tejto skutočnosti žalovaným pri skončení pracovného pomeru ako jedného z faktorov, prišlo k diskriminácii žalobcu, tak ako to má na mysli Zákonník práce a Antidiskriminačný zákon (zákon č. 365/2004 Z.z.).

1.4. Súd prvej inštancie napokon uzavrel, že pokiaľ právna zástupkyňa žalobcu navrhovala v konaní vykonať dokazovanie systematizáciou k 30.8.2010, zoznamom zamestnancov, ktorí boli vo výskumných tímoch a projektoch APVV a VEGA a hodnotením publikačnej činnosti za rok 2010, tieto návrhy na doplnenie dokazovania zamietol z dôvodu hospodárnosti konania a tiež preto, že vykonanie tohto dokazovania by nemalo vplyv na rozhodnutie vo veci.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 29. júna 2018, sp. zn. 3 Co 101/2017 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Pretože sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého prvostupňového rozsudku, konštatoval správnosť jeho dôvodov (§ 387 ods. 2 CSP).

2.1. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie bol povinný riadiť sa právnym názorom odvolacieho súdu vyjadreným v zrušujúcom uznesení sp. zn. 3 Co 6/2014 z 29. januára 2016. Z právneho názoru vysloveného v predmetnom zrušujúcom uznesení je zrejmé, že súd prvej inštancie mal posúdiť ponukovú povinnosť žalovaného vyjadrenú v § 63 ods. 2 písm. a/ Zákonníka práce ku dňu dania výpovede, t.j. k 21.9.2010; právny úkon je potrebné posúdiť podľa stavu, ktorý existoval v čase, kedy bol úkon urobený, a nie podľa okolností, ktoré mali nastať v budúcnosti.

2.2. Odvolací súd ďalej k namietanej diskriminácii žalobcu pri ukončení pracovného pomeru výpoveďou poznamenal, že podľa § 2a ods. 2 zákona č. 365/2004 Z.z. je priamou diskrimináciou konanie alebo opomenutie, pri ktorom sa s osobou zaobchádza menej priaznivo, ako sa zaobchádza, zaobchádzalo alebo by sa mohlo zaobchádzať s inou osobou v porovnateľnej situácii (žalobca namietal priamu diskrimináciu na základe jeho veku). V tejto súvislosti odvolací súd podotkol, že z obsahu spisu nevyplynuli žiadne skutočnosti, ktoré by svedčili tomu, že bolo so žalobcom zaobchádzané inak výlučne pre jeho vek, v dôsledku čoho by došlo k diskriminačnému správaniu žalovaného. Žalovaný totiž zvolil rôzne kritériá na určenie toho, s ktorými zamestnancami ukončí pracovný pomer; z opatrení pri riešení redukcie mzdových prostriedkov vyplynulo, že pri prepúšťaní zamestnancov do úvahy treba zohľadniť nielen vek zamestnancov, ale aj dosiahnuté výskumné a publikačné výsledky. Zasadnutie vedeckej rady z 11.8.2010 ustanovilo, že prepúšťanie zamestnancov sa nemá obmedziť jedine na vek, ale je potrebné prihliadnuť aj na hodnotenie vedeckých pracovníkov. V zhode s uvedenými východiskami vypovedal aj samotný riaditeľ žalovaného, ktorý sa stotožnil s názorom vedeckej rady, že čiastočne treba zobrať do úvahy aj vek, ale zároveň vychádzať i z toho, aby bol ústav obsadený aj mladými perspektívnymi vedeckými pracovníkmi a zachovať určitú kontinuitu (inými slovami vek nebol jediným rozhodujúcim kritériom pri prepúšťaní zamestnancov. Odvolací súd napokon uviedol, že pri hodnotení diskriminácie žalobcu nebolo ani tak rozhodné to, či zamestnávateľ vyhodnotil vedeckú činnosť žalobcu správne, t.j. či neopomenul niektoré skutočnosti, ktoré by svedčili skôr v žalobcov prospech pri jeho pracovných

výsledkoch (žalobcom uvádzané nevykonanie dôkazov, že bol riešiteľom na projekte APW č. 0354-07, hodnotením publikačnej činnosti za rok 2010 a pod.); rozhodným bolo to, či žalovaný pristupoval ku všetkým svojim zamestnancom na základe rovnakých kritérií, pričom obsahom spisu neboli žiadne také skutočnosti, ktoré by svedčili o opaku. Na uvedenom základe odvolací súd v názorovej zhode so súdom prvej inštancie dospel jednoznačne k tomu, že u žalobcu (v súvislosti s rozviazaním pracovného pomeru) nedošlo k diskriminácii z dôvodu jeho veku.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“), a to podľa § 420 písm. f/ CSP a podľa § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ CSP. Po odcitovaní označených zákonných ustanovení dovolateľ uviedol:

3.1. V súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f/ CSP namietal, že súd nezistil, ani neoveril tvrdenie žalovaného o existencii prílohy nazvanej „Publikačná činnosť vedeckých a odborných pracovníkov UMB SAV“, ktorá sa nachádzala (iba) na intranete a nie na webe, v dôsledku čoho dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Žalobca nesúhlasil s tvrdením súdu o nedostatku voľných pracovných miest, ktoré by mohol žalobcovi ponúknuť a súd nevykonal ďalšie návrhy žalobcu na dokazovanie (na preukázanie systemizácie k dátumu organizačnej zmeny). V ďalšom poukázal na viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu v súvislosti s výkladom pojmu „výkon práva“ (2 MCdo 2/2010, 5 Cdo 255/2008), „splnenie ponukovej povinnosti“ (4 MCdo 5/2010), ako aj na českú judikatúru. Uviedol, že súd vyniesol prekvapivý rozsudok (čo nijako bližšie neodôvodnil, pozn.). V neposlednom rade poukázal na potrebu dostatočného odôvodnenia súdneho rozhodnutia (1 Obdo V 1/2010, 5 Obo 68/2011).

3.2. Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ CSP dovolateľ vyvodzoval z nesprávneho právneho posúdenia vecí a odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Uviedol, že odvolací „súd vôbec nevyhodnotil, či zo strany žalovaného nešlo len o zdanlivý výkon práva“ a (iba) poukázal na rozhodnutia 2 MCdo 2/2010 a 5 Cdo 255/2008. Ďalej namietal nedostatočné skutkové zistenia a ich hodnotenie súdmi v súvislosti s vekom žalobcu a nerovnakým zaobchádzaním, o jeho publikačnej činnosti a v tejto súvislosti predostieral svoje názory. V súvislosti so zákazom diskriminácie poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu 6 Cdo 449/2013.

3.3. Na základe uvedeného žalobca navrhol, aby odvolací súd napadnuté odvolacie rozhodnutie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že dovolateľ nepreukázal existenciu dôvodov prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ CSP.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť (§ 447 písm. c/ a f/ CSP).

6. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

7. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namieste je tu skôr reštriktívny výklad

(3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014).

8. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03].

9. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

Dovolanie podľa § 420 písm. f/ CSP

10. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov (písm. a), ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu (písm. b), strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník (písm. c), v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie (písm. d), rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd (písm. e), alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (písm. f).

11. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (ods. 1). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

12. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1 Cdo 42/2017, 2 Cdo 20/2017, 3 Cdo 41/2017, 4 Cdo 131/2017, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 73/2017). Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie žalobcu, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti (bod 3.1.).

13. Žalobca v dovolaní namietal, že odvolací súd nedoplnil dokazovanie, (i) či sa dokument „Publikačná činnosť vedeckých a odborných pracovníkov UMB SAV“, okrem intranetu nachádzal aj na webe, (ii) na preukázanie systemizácie k dátumu organizačnej zmeny. Ďalej nesúhlasil so (iii) zisteniami súdu o nedostatku voľných pracovných miest, (iv) s právnym posúdením - výkladom pojmu „výkon práva“ zo strany súdov, ako aj, že súd vyniesol (v) prekvapivý rozsudok (čo nijako bližšie neodôvodnil, pozn.). V neposlednom rade (vi) poukázal na potrebu dostatočného odôvodnenia súdneho rozhodnutia (bod 3.1.).

14. Citované ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

15. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva

patri viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

16. Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť rozhodnutia a prípustnosť dovolania. Na zásade, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá len tzv. „inú vadu konania“ zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.“. Toto stanovisko je naďalej aktuálne (1 Cdo 228/2017, 2 Cdo 101/2017, 3 Cdo 92/2018, 4 Cdo 59/2017, 5 Cdo 45/2018, 7 Cdo 141/2017, 8 Cdo 49/2017). V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, o ktoré ide napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

17. V posudzovanom prípade je dostatočne zrejmé, čoho a z akých dôvodov sa strany domáhali, čo navrhovali, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd, ako ich posudzoval odvolací súd, aké závery zaujal k jeho právnemu posúdeniu. V odôvodnení rozhodnutí súdy citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery; vysvetlili tiež dôvody, so zreteľom na ktoré považovali za správne žalobu zamietnuť (prvostupňový súd), resp. toto rozhodnutie potvrdiť (odvolací súd). Odvolací súd zrozumiteľným uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozsudkom súdu prvej inštancie, nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny, teda v danom prípade odvolací súd procesne nekonal spôsobom zmätočným, ktorý by mal za následok vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

18. Dovolací súd konštatuje, že v danom prípade nejde ani o prekvapivé rozhodnutie v zmysle § 382 CSP, ako (bez ďalšieho) uvádzal dovolateľ. V rozhodovacej praxi najvyššieho súdu sa pod „prekvapivým rozhodnutím“ rozumie rozhodnutie, ktorým odvolací súd, na rozdiel od súdu prvej inštancie, za rozhodujúcu považoval skutočnosť, ktorú nikto netvrdil alebo nepopieral, resp. ktorá nebola predmetom posudzovania súdom prvej inštancie. Prekvapivým je rozhodnutie odvolacieho súdu „nečakane“ založené na iných právnych záveroch, než rozhodnutie súdu prvej inštancie (porovnaj 3 Cdo 102/2008), resp. rozhodnutie z pohľadu výsledkov konania na súde prvej inštancie „nečakane“ založené nepredvídateľne na iných „nových“ dôvodoch, než na ktorých založil svoje rozhodnutie súd prvej inštancie, pričom strana sporu v danej procesnej situácii nemala možnosť namietať ne/správnosť „nového“ právneho názoru zaujatého až v odvolacom konaní (porovnaj 5 Cdo 46/2011). V danom prípade ale rozhodnutie odvolacieho súdu vo vzťahu k rozhodnutiu súdu prvej inštancie nevyznieva ani prekvapujúco, ani nečakane, keď súdy oboch inštancií založili svoje rozhodnutia na rovnakých skutkových záveroch pri aplikácii rovnakých právnych noriem. So zreteľom na vyššie uvedené nebolo rozhodnutie odvolacieho súdu vo vzťahu k rozhodnutiu súdu prvej inštancie ani prekvapujúce a ani nečakané. Postupom súdov preto nedošlo k namietanej vade podľa § 420 písm. f/ CSP.

19. Vo vzťahu k dovolacej argumentácii žalobcu ohľadne nesprávneho právneho posúdenia veci, nesprávnej právnej interpretácii právnych predpisov, či zisťovania skutkového stavu a vyhodnotenia dokazovania (bod 13) najvyšší súd uvádza, že nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (1 Cdo 41/2017, 2 Cdo 232/2017, 3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 7 Cdo 11/2017, 8 Cdo 187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval už ústavný súd, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017). Rovnako prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nezakladá ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch, t.j. nesprávnom právnom posúdení veci (porovnaj najmä judikáty R 54/2012 a R 24/2017, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp.zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

20. Z uvedených dôvodov preto dovolací súd dovolanie žalobcu v tejto časti podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP odmietol.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ CSP

21. Žalobca podal dovolanie tiež podľa § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ CSP, v rámci ktorých dôvodov zvýraznil nesprávne právne posúdenie veci a odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. V tejto súvislosti (iba) uviedol, že odvolací „súd vôbec nevyhodnotil, či zo strany žalovaného nešlo len o zdanlivý výkon práva“. Vo všeobecnosti nesúhlasil ani s tým, ako sa odvolací súd vypořiadal s diskrimináciou podľa veku a nerovnakým zaobchádzaním, ako aj jeho publikačnou činnosťou (bod 3.2.). V uvedenom dovolaní žalobca spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam § 432 až § 435 CSP dovolacie dôvody nevymedzil tak, ako to predpokladajú tieto a nižšie uvedené zákonné ustanovenia.

22. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

23. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

24. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP (podobne ako predchádzajúca právna úprava, pozn.) dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

25. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP, rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 CSP). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky, a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

26. V prípade dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci je dovolateľ povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej

rozhodovacej praxe dovolacieho súdu alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (písm. a/ až c/ § 421 ods. 1 CSP). Dovolateľ je teda povinný v dovolaní jednoznačne uviesť, v čom vidí prípustnosť dovolania, t. j. ktorý z predpokladov uvedených v § 421 ods. 1 CSP zakladá jeho prípustnosť. Ak v dovolaní absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania.

27. Dovolací súd predovšetkým uvádza, že žalobca (kvalifikovane zastúpený advokátkou) podal dovolanie (aj) podľa § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ CSP. K možnosti súbežného uplatnenia prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a (zároveň) písm. b/ a (zároveň) písm. c/ CSP v zásade platí, že uplatnenie všetkých troch dovolacích dôvodov naraz (t. j. dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ CSP) sa bez ďalšieho z logiky veci vylučuje. Odvolací súd sa totiž nemôže odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu za súčasnej existencie stavu, keď rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, resp. ktorá bola rozhodovaná rozdielne.

28. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom). Rovnako tak sama polemika s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika prístupu odvolacieho súdu k právnemu posudzovaniu veci významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 a § 432 CSP.

29. V prejednávanej veci sa odvolací súd zaoberal posúdením právnej otázky, či výpoveď z pracovného pomeru podľa § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce (z dôvodu nadbytočnosti v dôsledku organizačných zmien) je neplatná, od ktorej otázky súviseli aj ďalšie nároky žalobcu uvedené v žalobe. Tak súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd dospeli k záveru, že žalobcom uvádzané dôvody neplatnosti výpovede neobstoja, a preto žalobu zamietol (súd prvej inštancie), resp. toto rozhodnutie potvrdil (odvolací súd).

30. V kontexte vyššie uvedeného, i keď žalobca dovolanie formálne odôvodňuje nesprávnosťou právneho posúdenia veci odvolacím súdom v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ CSP, právnu otázku zásadného významu - ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil svoje rozhodnutie - nijako neformuluje (bod 3.2.). Z obsahu jeho dovolania v tejto časti možno vyvodiť, že nesúhlasí s logickými úvahami a skutkovými závermi odvolacieho súdu a s vyhodnotením zistených skutkových okolností, resp. s riešením právnej otázky, na ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu [„či zo strany žalovaného nešlo len o zdanlivý výkon práv“ (bod 28 veta tretia a štvrtá)]. Z uvedeného vyplýva, že žalobca v tomto prípade namieta nesprávnosť skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov odvolacím súdom; touto nesprávnosťou však nie je možné odôvodniť dovolanie, ktorého prípustnosť dovolateľ vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 CSP (pozri bod 28 in fine).

31. Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalobcu nevyplýva ani z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ CSP, preto procesne neprípustné dovolanie žalobcu v tejto časti odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. f/ CSP.

32. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

33. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.